

A9-0338/2023

7.11.2023

JELENTÉS

az EU fejlesztési együttműködéséről az oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés javítása érdekében a fejlődő országokban
(2023/2067(INI))

Fejlesztési Bizottság

Előadó: György Hölvényi

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	21
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL	24
NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN.....	25

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az EU fejlesztési együttműködéséről az oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés javítása érdekében a fejlődő országokban (2023/2067(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
- tekintettel a fogyatékkal élő személyek jogairól szóló, 2006. december 12-i ENSZ-egyezményre és annak 24. cikkére,
- tekintettel a menekültek jogállásáról szóló, 1951. július 28-i ENSZ-egyezményre,
- tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló, 1979. december 18-i ENSZ-egyezményre,
- tekintettel a gyermek jogairól szóló, 1989. november 20-i ENSZ-egyezményre,
- tekintettel az ENSZ 4., a minőségi oktatásra vonatkozó fenntartható fejlődési céljára,
- tekintettel az ENSZ fenntartható fejlődési célokról szóló 2022. évi jelentésére,
- tekintettel az ENSZ Gyermekalapjának (UNICEF) 2022. évi, az alapfokú oktatásról szóló jelentésére,
- tekintettel az ENSZ „Education Cannot Wait” (Az oktatás nem várhat) alapjára,
- tekintettel a New Yorkban 2022 szeptemberében megrendezett, az oktatás átalakításáról szóló 2022. évi ENSZ-csúcstalálkozóra,
- tekintettel a szabadságtól megfosztott gyermekekről szóló, 2019. július 11-én közzétett globális ENSZ-tanulmányra,
- tekintettel az ACT Alliance EU, a Caritas Europa, az EU-CORD és az Islamic Relief Worldwide „Engaging with local faith actors and communities” (Együttműködés a helyi hitélet szereplőivel és közösségeivel) című közös kiadványára,
- tekintettel az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének (UNESCO) 1960. december 14-én elfogadott, az oktatásban alkalmazott megkülönböztetés elleni küzdelemről szóló egyezményére,
- tekintettel az UNICEF, az UNESCO és a Világbank „Mission: Recovering Education 2021” (Küldetés: az oktatás helyreállítása 2021-ben) című közös kezdeményezésére,

- tekintettel a 2021. évi globális oktatási megfigyelési jelentéshez készített, „Faith-based schools, education pluralism, and the right to education” (A vallásos világnézeti iskolák, az oktatási pluralizmus és az oktatáshoz való jog) című háttéranyagra,
- tekintettel a Globális Oktatási Partnerség programra,
- tekintettel „A gyermekek oktatásának világszerte történő előmozdítására vonatkozó uniós stratégia felé: a Covid19-világjárvány hatásainak enyhítése” című, 2022. május 3-i állásfoglalására¹,
- tekintettel a Fejlesztési Bizottság által 2022. október 26-án szervezett, „Oktatás veszélyhelyzetekben és elhúzódó válságokban: az oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés biztosítása a fiatalok számára” című meghallgatásra,
- tekintettel az EU gyermekjogi stratégiájáról szóló, 2021. március 24-i bizottsági közleményre (COM(2021)0142),
- tekintettel a Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközre (Globális Európa) (NDICI – Globális Európa),
- tekintettel a Global Gateway Afrika–Európa beruházási csomagra,
- tekintettel az államoknak a közoktatás biztosítására és a magánszféra oktatásban való részvételének szabályozására vonatkozó emberi jogi kötelezettségeiről szóló, az Elefántcsontparti Köztársaságban 2019 február 13-án elfogadott abidjani elvekre,
- tekintettel az Erasmus+ programra,
- tekintettel a szükséghelyzetben lévők oktatásával foglalkozó uniós programra,
- tekintettel a szükséghelyzetben és elhúzódó válságokban megvalósítandó oktatásról szóló, 2018. május 18-i bizottsági közleményre (COM(2018)0304),
- tekintettel a Bizottság 2023. március 29-i, „A helyi szolgálatokkal való méltányos partnerségek előmozdítása a humanitárius helyzetekben” című iránymutatására,
- tekintettel Lenarčič biztos 2022. szeptember 9-én, az oktatás támadástól való védelmének nemzetközi napján tett nyilatkozatára,
- tekintettel a Tanács, valamint a tagállamok kormányainak a Tanács, az Európai Parlament és a Bizottság keretében ülésező képviselői által „A mi világunk, a mi méltóságunk, a mi jövőnk” címmel kiadott, a fejlesztési politikára vonatkozó új európai konszenzusról szóló, 2017. június 7-i közös nyilatkozatra,
- tekintettel az oktatás támadástól való védelmét célzó globális koalíció által kiadott, biztonságos iskolákról szóló nyilatkozatra, valamint a 2022 júniusában közzétett, a 2022–2030 közötti időszakra vonatkozó átfogó iskolai biztonsági keretre, amely „minden veszélyt és minden kockázatot” magában foglaló megközelítést alkalmaz, beleértve a természeti és az éghajlatváltozás okozta veszélyeket, a technológiai

¹ [HL C 465., 2022.12.6., 44. o.](#)

veszélyeket, a biológiai és egészségügyi veszélyeket, a konfliktusokat és az erőszakot, valamint a mindennapi veszélyeket és fenyegetéseket,

- tekintettel az oktatás támadástól való védelmét célzó globális koalíció által kiadott, az iskolák és egyetemek fegyveres konfliktus során történő katonai célú felhasználása elleni védelemről szóló iránymutatásokra, valamint az oktatási ágazatban a katasztrófakockázatok csökkentését és az azokkal szembeni rezilienciát célzó globális szövetség 2023–2025 közötti időszakra vonatkozó stratégiájára,
- tekintettel a 2016–2025 közötti időszakra szóló, Afrikára vonatkozó kontinentális oktatási stratégiára (CESA 16-25)², valamint a fiatalok foglalkoztatásának elősegítésére irányuló kontinentális szakképzési stratégiára,
- tekintettel az Educo „Education in Emergencies: an urgent right” (Oktatás szükséghelyzetben: sürgősen érvényesítendő jog) című, 2023. március 1-jei állásfoglalására,
- tekintettel az UNESCO 2021–2022. évi globális oktatási megfigyelési jelentésére,
- tekintettel a „Tanárok az oktatásért 2030” nemzetközi munkacsoport „Closing the gap: ensuring there are enough qualified and supported teachers in sub-Saharan Africa” (A szakadék megszüntetése: elegendő számú képzett és támogatott tanár biztosítása a szubszaharai Afrikában) című jelentésére,
- tekintettel az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatalához tartozó, a szükséghelyzetben történő regionális oktatással foglalkozó munkacsoportja 2021. októberi, „Education under attack in West and Central Africa” (Az oktatás támadás alatt Nyugat- és Közép-Afrikában) című jelentésére,
- tekintettel az IMF költségvetési ügyekkel foglalkozó osztályának „How to Control the Fiscal Costs of Public-Private Partnerships” (Hogyan ellenőrizhetők a köz-magán társulások költségvetési költségei?) című jelentésére³ és az Európai Számvevőszék „Köz-magán társulások az Európai Unióban: széles körben tapasztalhatóak hiányosságok, kevés előny valósult meg” című, 09/2018. sz. különjelentésére⁴,
- tekintettel a Világbank-csoport független értékelő csoportjának „An Evaluation of International Finance Corporation (IFC) Investments in K-12 Private Schools” (A Nemzetközi Pénzügyi Társaság (IFC) K-12 magániskolákba történő befektetéseinek értékelése) című, 2022. június 8-i jelentésére⁵ és az IFC vezetőségének válaszára,
- tekintettel az „Unió fejlesztési támogatás az oktatás terén” című, 2018. november 13-i európai parlamenti állásfoglalására⁶

² Afrikai Unió, „[Continental Education Strategy for Africa 2016-2025 \(CESA 16-25\)](#)”, 2016.

³ Nemzetközi Valutaalap, „[How to Control the Fiscal Costs of Public-Private Partnerships](#)” 2018. október 16.

⁴ Európai Számvevőszék, [09/2018. sz. különjelentés: Köz-magán társulások az Európai Unióban: széles körben tapasztalhatóak hiányosságok, kevés előny valósult meg](#), 2018. március 20.

⁵ A Világbank-csoport független értékelő csoportja, [A Nemzetközi Pénzügyi Társaság vezetőségének válasza](#).

⁶ HL C 363., 2020.10.28., 2. o.

- tekintettel az EU fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló uniós stratégiájára (2021–2030),
 - tekintettel a 2022–2027 közötti időszakra szóló ifjúsági cselekvési tervre az EU külső tevékenységén belül,
 - tekintettel a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési tervre,
 - tekintettel az ENSZ Népesedési Alapjának a világ népességéről szóló, „Seeing the unseen” (Meglátni a láthatatlant) című, 2002. évi jelentésére⁷,
 - tekintettel a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciáról szóló, 2023. március 14-i állásfoglalására⁸,
 - tekintettel a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról szóló uniós iránymutatásra,
 - tekintettel a Latin-Amerikában és a Karib-térségben élő nőkről szóló regionális konferencia tizenötödik ülészakán, 2022 novemberében elfogadott, az ellátás igazságos társadalmi szervezéséről szóló Buenos Aires-i kötelezettségvállalásra,
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 17. és 208. cikkére,
 - tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Fejlesztési Bizottság jelentésére (A9-0338/2023),
- A. mivel az EU-nak támogatnia kell partnerországait az oktatáshoz való szabad, egyetemes hozzáférés elérésében, és segítséget kell nyújtania egy olyan tanulási ökoszisztéma kialakításában, amely a digitalizáció növekvő szerepével összefüggésben szükséges új készségek megszerzésén, az éghajlatváltozás által kiváltott kihívásokkal szembeni ellenálló képesség kiépítésén, valamint az oktatási politikák és gyakorlatok meglévő hiányosságainak kezelésén alapul, hogy lehetővé tegye lakosságuk számára, hogy teljes mértékben kibontakoztathassák képességeiket, elősegítsék hazájuk fenntartható fejlődését, és csökkentsék az egyenlőtlenségeket;
- B. mivel a közelmúltban bekövetkezett, előre nem látható nagy kihívások, köztük a Covid19-világjárvány és annak következményei, az Ukrajna elleni orosz agresszió, a globális élelmiszerválság, az éghajlatváltozás és annak következményei, a biodiverzitási válságok, a humanitárius válságok növekvő száma és az adósság miatt korlátok közé szorított költségvetések az egyre gyakoribb – figyelmen kívül nem hagyható – elhúzódo válságokkal és konfliktusokkal együtt mind hozzájárulnak a meglévő globális oktatási válság súlyosbodásához; mivel az UNESCO szerint a természeti katasztrófák, a járványok és a konfliktusok, valamint az ebből eredő országon belüli és határokon átnyúló lakóhelyelhagyás egész generációk mentális egészségét befolyásolhatja,

⁷ ENSZ Népesedési Alap, „[State of World Population 2022: Seeing the Unseen](#)”, 2022.

⁸ Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0071.

amelyek iskolázatlanok maradnak, és nincsenek felkészülve arra, hogy hozzájáruljanak országuk vagy régiójuk társadalmi és gazdasági helyreállításához;

- C. mivel a globális élelmiszerválság világszerte hatással van a gyermekek oktatására, és leginkább a lányokat érinti;
- D. mivel az UNESCO oktatásról szóló 2022. évi globális nyomon követési jelentése szerint az alacsony és az alacsony közepes jövedelmű országokban a háztartások az oktatás teljes költségének 39%-át viselik, míg a magas jövedelmű országokban ez az arány csak 16%;
- E. mivel az UNESCO szerint 2023-ban világszerte 244 millió gyermek és fiatal nem járt iskolába⁹, és Afganisztán a világ egyetlen olyan országa, ahol az általános iskolát követően a nőktől és a lányoktól megtagadják az oktatáshoz való hozzáférést; mivel Afganisztánban a tálib rezsim az iskoláskorú lányok és fiatal nők 80%-át megfosztotta az oktatáshoz való alapvető joguktól;
- F. mivel a válság által érintett, oktatási támogatásra szoruló iskoláskorú gyermekek száma 224 millió, és mintegy 72 millió gyermek egyáltalán nem jár iskolába; mivel e 72 millió gyermek 53%-a lány, 17%-a funkcionális nehézségekkel küzd, 21%-a (mintegy 15 millió fő) pedig lakóhelyét elhagyni kényszerült gyermek;
- G. mivel az oktatás számára nyújtott globális humanitárius támogatás a 2021-ben igényelt pénzeszközöknek csak 22%-át fedezte, ami kevesebb, mint más ágazatok esetében; mivel 2021-ben a globális humanitárius támogatásnak – az ENSZ 4%-os célkitűzése ellenére – csak 2,9% -át fordították oktatásra;
- H. mivel számos fejlődő országban továbbra is a lányok szembesülnek a legnagyobb nehézségekkel az iskolarendszerű oktatásban való részvétel és annak az alap-, közép- és felsőfokú oktatásra kiterjedő teljes ciklusának elvégzése tekintetében; mivel az alacsony jövedelmű országokban a lányok kevesebb mint kétharmada szerez alapfokú iskolai végzettséget, és csak minden harmadik lány szerez alsó középfokú végzettséget; mivel ezek a kihívások a különböző hiányosságok és akadályok, többek között a szegénység és a nemek közötti egyenlőtlenségek miatt különösen aggasztóak a szubszaharai régióban; mivel a fogyatékossgal élő gyermekek nem férnek hozzá elégséges mértékben az oktatáshoz; mivel a fogyatékossgal élő nők háromszor nagyobb valószínűséggel írástudatlanok, mint például a nem fogyatékossgal élő férfiak;
- I. mivel a lányok esetében a fiúkhoz képest továbbra is aránytalanul nagyobb a korai lemorzsolódás valószínűsége az oktatási rendszerben a hiányzó iskolai szaniterhelyiségek, valamint a biztonságos létesítmények és a célzott egészségügyi támogatás hiánya, a korai gyermekházasság és a terhesség miatt, különösen a szubszaharai régióban; mivel a lányok – függetlenül attól, hogy járnak-e iskolába e vagy sem – jelentős arányban szembesülnek konfliktusokhoz kapcsolódó fizikai és szexuális erőszakkal, pénzügyi és társadalmi-gazdasági tényezőkkel, valamint a háztartási és szülői feladatok férfiak és nők közötti egyenlőtlen elosztásával és ennek következtében munkalehetőségeik és szociális biztonságuk csökkenésével; mivel az oktatáshoz való

⁹ A becslések szerint már a Covid19-világjárvány előtt is világszerte 258 millió gyermek – 132 millió fiú és 127 millió lány – nem járt iskolába.

hozzáférés e korlátai még súlyosabbá válnak, amikor más megkülönböztető tényezők, például a nem, a fogyatékoság, a migrációs háttér, a földrajzi elhelyezkedés és a kisebbségi hovatartozás keresztezik egymást;

- J. mivel az alacsony és közepes jövedelmű országokban a 4. fenntartható fejlődési cél (minőségi oktatáshoz való hozzáférés mindenki számára) elérése érdekében szükséges finanszírozás 21%-a hiányzik, ami 97 milliárd USD összegű finanszírozási hiányt jelent az oktatásban;
- K. mivel az iskolába nem járó gyermekek nagy száma mellett a végzettség megszerzésének alacsony aránya is kihívást jelent; mivel az alapfokú iskolai végzettség megszerzésének aránya globális szinten 87%, míg a szubszaharai régióban csak 63%;
- L. mivel az egyetemese oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés emberi jog és a fenntartható fejlődés sarokköve; mivel ez kulcsfontosságú a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése és más alapvető jogok érvényesítése, az emberek foglalkoztathatóságának biztosítása és ezáltal az általuk választott tisztességes munkához való hozzáférés lehetővé tétele, valamint a fiatalok és különösen a lányok és nők szerepvállalásának megerősítése szempontjából annak érdekében, hogy önállóvá váljanak, kiszabaduljanak a szegénységből, és a változás szereplőivé váljanak közösségeikben és hazájukban; mivel ennek érdekében a képzési tanterveknek és a piaci követelményeknek összhangban kell lenniük egymással;
- M. mivel az oktatás minősége továbbra is komoly kihívást jelent a globális dél számos országában és régiójában, különösen a szubszaharai régióban, ahol 10 éves korára 10 gyermekből 9 nem tud olvasni annak ellenére, hogy többségük iskolába jár; mivel a térséget az alacsony tanulási szint és magas tanuló/tanár arány jellemzi: az alapfokú oktatásban 58 tanuló jut egy képzett tanárra, míg a középfokú oktatásban 43 tanuló jut egy képzett tanárra; mivel az UNESCO becslései szerint a szubszaharai térség – amellett, hogy itt a legmagasabb az iskolába nem járó gyermekek száma – az egyetlen olyan régió, ahol ez a szám növekszik, és 2021-ben elérte a 98 millió főt; mivel a szakképzés lehetőséget kínál egy adott szakmához vagy foglalkozáshoz kapcsolódó gyakorlati munkához szükséges készségek vagy kompetenciák elsajátítására; mivel a Világbank szerint 2019 és 2022 között a tanulási szegénység mértékének növekedése Latin-Amerikában és a Karib-térségben volt a legnagyobb, és Dél-Ázsiával azonos szintet ért el;
- N. mivel a szegénység, a konfliktusok, a természeti katasztrófák, az erőszak és a kirekesztés, a gyermekmunka és a fejlődés szempontjából érzékeny gyermek- és serdülőkorban tapasztalt egyéb nehézségek befolyásolják a fiatalok tanulási képességét; mivel az általuk elszenvedett traumák károsítják rezilienciájukat és a mindennapi élethez szükséges kompetenciáikat, ami fejlődésbeli elmaradásokhoz vezethet, amelyeket az oktatási rendszer nem kompenzál hatékonyan;
- O. mivel az UNESCO szerint 2030-ig további 68,8 millió tanárt kell felvenni az általános és középiskolákba a hozzáférés bővítése és a munkaerőpiacról kilépő tanárok pótlása érdekében; mivel a képzett tanárok aránya a szubszaharai térségben 2000 óta folyamatosan csökken mind az alapfokú, mind a középfokú oktatásban, és a 4. fenntartható fejlődési cél eléréséhez 2030-ig 15 millió új tanár felvételére van szükség;

- P. mivel az UNESCO Statisztikai Intézetének tanárlétszám-előrejelzési modellje szerint a 4. fenntartható fejlődési cél eléréséhez szükséges tanuló/tanár arány az alapfokú oktatásban 40:1, az alsó középfokú szinten 35:1, a felső középfokú szinten pedig 30:1;
- Q. mivel az oktatási és tanulási környezet fizikai infrastruktúrája a világ számos régiójában továbbra is elégtelen és alulfinanszírozott, különösen a fogyatékossgal élő és tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek esetében, elsősorban a szubszaharai régióban, ahol az iskolák csupán 47%-ában van elektromos áram, és több mint 50%-ukban nincs ivóvíz, illetve megfelelő tisztálkodási és menstruációs higiéniai létesítmény a lányok és a fiatal nők számára;
- R. mivel az iskolák elleni támadások nemcsak a fizikai infrastruktúrát veszik célba, hanem a tanárok és a diákok életét is veszélyeztetik;
- S. mivel az állam által nyújtott szociális közszolgáltatások – például az oktatás és az egészségügyi ellátás – még mindig nem egyetemesen elérhetők a fejlődő országokban; mivel a nem állami szereplők – többek között a hitalapú szervezetek és a civil társadalmi szervezetek – által működtetett iskolák és más oktatási intézmények inkluzív és a nemzeti oktatási rendszereket kiegészítő jellegük, valamint az általuk biztosított minőségi egyetemes oktatás révén fontosak a hiányosságok mérséklése szempontjából azokban az esetekben, ahol az állam nem képes biztosítani a minőségi oktatáshoz való hozzáférést;
- T. mivel a megfelelő oktatási infrastruktúra biztonságának és finanszírozásának hiánya mellett az erőszak és a konfliktusok magas aránya, a nemek közötti egyenlőtlenség, az éghajlatváltozás hatása, valamint a nemzeti szabályozás hiányosságai – ezen belül az írni-olvasni tudás összehasonlító teljesítményértékelésében és a tantervek megtervezésében fennálló elégtelenségek –, a hozzáférhető olvasmányok és más oktatási segédanyagok, továbbá a minőségi tanárképzés hiánya további kihívásokat jelentenek a 4. fenntartható fejlesztési cél megvalósítása szempontjából a fejlődő országokban;
- U. mivel a szubszaharai Afrika országainak humántőke-indexe a 0,57-es világátlaghoz képest továbbra is alacsony (0,4), ami arra utal, hogy a szubszaharai régió humántőke-potenciáljának csak 55%-át használja ki; mivel Afrika fiatal népessége hatalmas potenciállal rendelkezik a kontinens fenntartható fejlődésének fellendítése szempontjából, ha a megfelelő oktatási, képzési, munkavállalási és döntéshozatali lehetőségek is adottak; mivel azonban becslések szerint évente 70 000 képzett szakember hagyja el Afrikát; mivel a szubszaharai Afrikában a munkaerőpiacot növekvő strukturális munkaerőhiány, alacsony termelékenység, a munkahelyek alacsony bérszintje, magas ifjúsági munkanélküliség és alulfoglalkoztatottság jellemzi, miközben a növekvő fiatal népesség 2050-re várhatóan meghaladja az egymilliárd főt; mivel az Afrikai Fejlesztési Bank Csoport becslései szerint évente csak 3 millió hivatalos munkahely jön létre a kontinensen, míg minden évben 10–12 millió fiatal lép be a munkaerőpiacra; mivel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet szerint a NEET-fiatalok (nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok) aránya mindössze egy év alatt 3,8%-kal, illetve 1,5%-kal nőtt Latin-Amerikában és a Karib-térségben, illetve Ázsiában és a csendes-óceáni térségben, és a nemek közötti különbség mindkét térségben rendkívül jelentős;

- V. mivel az iskolai étkeztetés kritikus fontosságú biztonsági hálót jelent a kiszolgáltatott gyermekek és háztartások számára, különösen egy olyan időszakban, amikor 345 millió embert – köztük 153 millió gyermeket és fiatalt – érint válságszintű éhezés; mivel jelenleg világszerte 418 millió gyermek részesül iskolai étkeztetésben, akik közül 53 millió él a szubszaharai régióban;
- W. mivel az iskolai étkeztetési programok átlagosan 9%-kal növelhetik a beiskolázási arányt;
- X. mivel az Afrikai Unió és a szubszaharai térség több országa fokozatosan bekapcsolódik az iskolai étkeztetési programokba, és részt vesz az ilyen kezdeményezések finanszírozásában is;
- Y. mivel az elmúlt évtizedben nőtt a humanitárius válságok száma és időtartama, jelenleg a humanitárius válságok átlagosan több mint 9 évig tartanak; mivel a lakóhelyelhagyás átlagos időtartama növekszik; mivel az EU humanitárius költségvetéséből a szükséghelyzetekben történő oktatásra fordított összeg aránya 2015 és 2019 között 1%-ról 10%-ra nőtt, és azóta is ezen a szinten maradt; mivel e kiadások összértéke 2015 és 2022 között elérte a 970 millió EUR-t; mivel ez a költségvetés még mindig nem elégséges, és a szükséghelyzetben lévők oktatásának finanszírozási hiánya tovább nő;
- Z. mivel a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy az EU fejlesztési együttműködési költségvetéséből származó beruházások legalább 10%-át – különösen az NDICI – Globális Európa eszköz keretében – az oktatásban a minőség, az egyenlőség és a méltányosság biztosítására, valamint a készségek és a munkahelyek összehangolására fordítja a fejlődő országokban;
- AA. mivel a Global Gateway kezdeményezés egyik fő beruházási prioritása az oktatás és a kutatás, beleértve a digitális oktatást, az egész életen át tartó tanulás perspektívájával, összhangban a fenntartható fejlődési célokkal, amelyek célja a hallgatók, a személyzet, a tanárok és a gyakornokok mobilitásának megkönnyítése, valamint a hálózatok és a társaktól való tanulás megerősítése a felsőoktatási intézmények között;
1. megerősíti, hogy mindenkinek joga van az oktatáshoz, és hogy a fenntartható fejlődési célok 2030-ig történő elérése érdekében az oktatásnak, különösen az alapfokú oktatásnak ingyenesnek, inkluzívnak, a megkülönböztetés minden formájától mentesen hozzáférhetőnek és kötelezőnek kell lennie, míg a műszaki és szakoktatásnak, valamint a felsőoktatásnak ugyanígy hozzáférhetőnek kell lennie;
 2. tudomásul veszi, hogy az NDICI – Globális Európa eszközről szóló rendelet¹⁰ 2021. június 14-i hatálybalépése óta 49 nem szomszédági partnerország részére hagytak jóvá kötelezettségvállalásokat az eszköz keretében, valamint további 3 regionális indikatív programban (Szubszaharai Afrika, ázsiai–csendes-óceáni térség, Latin-Amerika és a Karib-térség), 1,4 milliárd euró teljes összeggel és erre vonatkozóan 2022-ig szóló kötelezettségvállalással, köztük a nominális összeget tekintve a legmagasabb arányt Nigéria (95 millió euró), Mozambik (58,5 millió euró), Nepál (51,5 millió euró) és Ruanda (51,3 millió euró) képviseli;

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendelete (2021. június 9.) a Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról (HL L 209., 2021.6.14., 1. o.).

3. tudomásul veszi, hogy az oktatással kapcsolatos kötelezettségvállalások 60%-át projekt típusú beavatkozásokra, 25%-át általános és elsősorban ágazati költségvetési támogatásra, 7%-át a végrehajtó partnerek által kezelt egyedi programokhoz és alapokhoz, például a globális oktatási partnerséghez való hozzájárulásra, 8%-át pedig az adományozó országokban igénybe vehető ösztöndíjakra és képzésre fordították;
4. hangsúlyozza, hogy a gyorsan növekvő fiatal népesség a gazdag természeti erőforrásokkal és biológiai sokféleséggel kombinálva óriási fejlődési potenciált jelent a szubszaharai régió számára, ha az emberi fejlődés előmozdításának megfelelő lehetőségei adottak;
5. elismeri, hogy az egyetemes oktatás egyedülálló módon képes javítani az életkörülményeket, csökkenteni az egyenlőtlenségeket, fellépni a szegénység ellen, küzdeni a gyermekek kizsákmányolása és a gyermekkereskedelem ellen, elősegíteni a demokratizálódást és a befogadó társadalmak megalapozását, valamint megkönnyíteni a társadalmi mobilitást annak biztosítása érdekében, hogy minden gyermek és felnőtt – köztük a menekültek, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek és más kiszolgáltatott csoportok – teljes mértékben kiaknázhassa a benne rejlő lehetőségeket; hangsúlyozza, hogy a minőségi oktatás pozitív hatást gyakorol a polgári szerepvállalás, a közös társadalmi értékek, valamint a polgári és demokratikus részvétel előmozdítására, továbbá a felelősségteljes és békés társadalom megteremtésére; megállapítja továbbá, hogy a minőségi oktatás eszközül szolgál a radikalizálódás fiatalok körében történő megelőzése és az ellene folytatott küzdelem terén;
6. elítéli az iskolák és az oktatási intézmények gyűlöletbeszéd terjesztésére való felhasználását; aggodalmát fejezi ki különösen a szélsőséges vallási csoportok tevékenysége miatt, amelyek visszaélnék az oktatással, kihasználják az állami rendszerek hiányosságait, és elfogult világnézeteket terjesztenek, elsősorban a fiatalok körében;
7. hangsúlyozza, hogy az oktatás alapvető szerepet játszik az értékek megosztásában, a tudatosság növelésében és a konfliktusok kockázatának csökkentésében; felhívja az Európai Uniót, hogy támogassa azokat az együttműködési programokat, amelyek a fejlődő országokban hozzájárulnak a fiatalok oktatásához és tudatosságának növeléséhez a gyűlöletbeszéd, az idegengyűlölet, a nők elleni erőszak, a szexuális irányultságon vagy a fogyatékoságon alapuló erőszak, valamint a megkülönböztetés minden formája elleni küzdelemmel kapcsolatban; ösztönzi a szárazföld és a tenger közötti kapcsolattal, valamint az emberiség közös kincse, az óceán szükséges megőrzésével és védelmével kapcsolatos ismeretek átadását;
8. elismeri, hogy az oktatáshoz való hozzáférés növeli annak lehetőségét, hogy az országok és társadalmak fenntartható módon, kiegyensúlyozottan és békésen fejlődjenek; hangsúlyozza, hogy az oktatás alapvető fontosságú, mivel kihat az emberek tisztességes munkához jutásával kapcsolatos kilátásaira, állampolgári jogaik gyakorlására, a társadalomban való részvételi lehetőségeire és egészségére;
9. elismeri, hogy a minőségi, egyetemes oktatáshoz, különösen az alapfokú oktatáshoz való hozzáférés lehetővé teszi a fejlődő partnerországok számára, hogy felszabadítsák fiatal lakosságuk humántőke-potenciálját, és a humán fejlődés mellett fellendítsék

országok gazdasági növekedését és fenntartható társadalmi fejlődését is egy olyan megközelítés részeként, amely összhangban van az ingyenes és igazságos közoktatási rendszerekkel, és támogatja azokat; ösztönzi az európai felsőoktatási intézmények és a partnerországok, például a Nagy Zöld Fal kezdeményezésben – az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló innovatív projektben – részt vevők közötti mezőgazdasági oktatási együttműködési tevékenységeket, amely előmozdítja az ökoszisztémák integrált kezelését, valamint a talajdegradációra és az elsivatagosodás elleni küzdelemre összpontosítva megoldást kínál a Száhel-övezet élelmiszer-ellátásának bizonytalanságára, ami egyéb előnyök mellett elősegíti a kényszerű migráció kiváltó okainak megszüntetését is;

10. hangsúlyozza, hogy fel kell ismerni az oktatás és képzés, valamint a kultúra és a kulturális örökség átalakító erejét valamennyi szinten, továbbá a humántőke fejlesztésében és a munkahelyteremtésben; hangsúlyozza továbbá, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a munkaetikára, valamint a nők és a fiatalok szerepére, és hogy el kell ismerni a különböző szereplőknek a fejlődés motorjaiként betöltött szerepét az oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés felgyorsításában; hangsúlyozza az oktatás és a képzés előmozdításának fontosságát a fenntartható megélhetés előmozdítása érdekében és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend elérésének előfeltételeként, különösen a lányok és a nők szempontjából, hogy felismerjék a közösségükben és hazájukban végbemenő változások előmozdítóiként betöltött szerepüket;
11. hangsúlyozza ezzel kapcsolatban a tudás, a készségek és a know-how megosztásában rejlő nagy lehetőségeket olyan területeken, mint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a biológiai sokféleség megőrzése és az agrárökológiai átállás; rámutat arra, hogy Európa tengerentúli területei szerepet játszhatnak abban, hogy együttműködések, valamint mobilitási és csereprogramokat alakítsanak ki a régiójukban lévő fejlődő országokkal, különösen az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezete (AKCSÁSZ) országaival; támogatja és szorgalmazza az Erasmus+ program afrikai országokra való további kiterjesztését, és ösztönzi olyan mobilitási projektek és partnerségek fejlesztését, amelyek célja, hogy erősítsék az uniós országokban folyó oktatás és a partnerországok képzési rendszerei vonzerejét;
12. tudomásul veszi, hogy a fejlődő országok eltérő kulturális, társadalmi és gazdasági hátterük miatt más-más kihívásokkal szembesülnek, különösen az oktatás területén, ezért az EU erőfeszítéseit a helyi környezethez és feltételekhez kell igazítani;
13. megállapítja, hogy az uniós partnerországok társadalmi és gazdasági fejlődését hátráltatja a helyben rendelkezésre álló képzett szakemberek hiánya; hangsúlyozza továbbá, hogy a felsőoktatásba, és különösen a természettudományos, technológiai, műszaki és matematikai (TTMM) készségekbe történő beruházások döntő fontosságúak az új ifjúsági foglalkoztatási lehetőségek, valamint a minőségi munkahelyek létrehozása vagy a munkahelyváltást szempontjából; felhívja az EU-t, hogy az ökológiai átállással, a digitális átállással és a technológiai innovációval kapcsolatos képzések és készségek fejlesztésének a fejlődő országokban való támogatásával terelje a fiatalokat a jövő szakmái felé; hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani a lányok és nők oktatását és képzését a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területein;

14. szorgalmazza a villamosítást a fejlődő országokban, miután ezen országok számos területén a villamos energia hiánya vagy elégtelen hozzáférhetősége súlyosan érinti az emberek alapvető szükségleteit a mindennapi életben, különösen az egészség, az élelmezésbiztonság, az orvosi és kórházi ellátás, valamint az oktatás területén; rámutat arra, hogy a villamosításnak a termelő gazdasági tevékenységek létrehozása, valamint a kulcsfontosságú új digitális tananyagokhoz és a távoktatáshoz való hozzáférés révén lehetővé kell tennie a szegénység csökkentését az oktatáshoz és a képzéshez való hozzáférés tényleges javítása érdekében;
15. hangsúlyozza, hogy a minőségi egyetemese oktatáshoz való hozzáférést – mint mindenkit megillető emberi jogot – társadalmi-gazdasági helyzettől, kulturális háttértől, vallástól és meggyőződéstől, nemtől, szexuális irányultságtól, fogyatékoságtól és a vidék-város közötti megosztottság jellemezte földrajzi körülményektől függetlenül mindenki számára, az instabil és konfliktusoktól sújtott országokban élők számára is biztosítani kell; hangsúlyozza, hogy olyan együttműködésre van szükség a partnerországokkal, különösen a szubszaharai régió országaival, amely megérti a helyi érzékenységeket, és törekszik a közös megegyezés létrehozására e kihívásokkal kapcsolatban;
16. felhívja a Bizottságot olyan módszerek és iránymutatások kidolgozására, amelyek révén támogatási projektjei nagyobb eséllyel juthatnak el minden tanulóhoz, különösen azokhoz, akik esetleg nem férnek hozzá az oktatáshoz; ezzel összefüggésben kiemeli a lakóhelyük elhagyására kényszerített embereket érintő sajátos kihívásokat, valamint az oktatással kapcsolatos zavarok csökkentésének és az oktatás folytonossága biztosításának fontosságát;
17. hangsúlyozza, hogy támogatni kell a fejlődő országok arra irányuló erőfeszítéseit, hogy egyenlő oktatási lehetőségeket és a mai kihívásoknak és a korszerű normáknak megfelelő minőségi oktatást biztosítsanak minden lakosuk számára;
18. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy a nemzetközi kereskedelem és együttműködés terén hozzon megfelelő jogalkotási intézkedéseket a gyermekmunka növekedésének elkerülése érdekében, hiszen minden gyermeknek alapvető joga a minőségi oktatásban való részvétel; ösztönzi a világ országait, hogy alakítsák ki az állami iskolákba való beiratkozás jogi kereteit, és határozzák meg a tankötelezettség felső korhatárát;
19. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a fejlődő országokban a lányok és fiatal nők különösen ki vannak téve a korai szülés és a nem kívánt terhesség, a gyermekházasság, a prostitúció, a nemi szervek megcsonkítása, a nemi úton terjedő betegségek, köztük a HIV-fertőzés és a nemi alapú erőszak egyéb formái veszélyének, különösen a szegény, elszigetelt és távoli térségekben, valamint a humanitárius válsághelyzetekben; ezzel összefüggésben emlékeztet arra, hogy az 5. fenntartható fejlődési célnak megfelelően különösen fontos a szexuális és reprodukív egészséghez és jogokhoz való hozzáférés, amint arról a nemzetközi népesedési és fejlesztési konferencia cselekvési programjával és a Pekingi Cselekvési Platformmal, valamint ezek felülvizsgálati konferenciáinak záródokumentumaival összhangban megállapodás született;
20. felhívja továbbá az EU-t, hogy támogassa azokat a programokat, amelyek előmozdítják a fiatalok vízhez, megfelelő higiénés körülményekhez és higiéniai szolgáltatásokhoz

való hozzáférést az oktatási és képzési intézményekben, különösen a lányok és a fiatal nők számára, figyelembe véve a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós cselekvési terveket;

21. e tekintetben kiemeli, hogy együtt kell működni a partnerországokkal az átfogó, tényeken alapuló, életkornak megfelelő szexuális nevelés ösztönzése érdekében, amely az életkornak megfelelő tájékoztatást nyújt a pubertásról, a menstruációs ciklusról, a terhességről és a szülésről; megállapítja, hogy ez életkornak megfelelő ismeretekkel ruházhatja fel a fiatalokat a nemi alapú erőszakkal és a reprodukzív egészséggel kapcsolatos tudatosság növelése, a szexuális erőszak, valamint a korai terhesség és házasság megelőzése fontosságának bemutatása, a nemek közötti egyenlőtlenések minden szempontból és az oktatás minden szintjén történő mérséklése, a nők vezető szerepének előmozdítása, a káros nemi normák, attitűdök és gyakorlatok megváltoztatása, valamint a nem fizetett gondozási feladatok nők és férfiak közötti egyenlőbb megosztásának a gondozói társadalom fogalmával összhangban történő előmozdítása céljából;
22. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy minden iskolai környezet biztonságos legyen, és előmozdítsa valamennyi fiatal egészségét és jóllétét, valamint annak fontosságát, hogy szembe kell szállni a lányok elleni erőszakkal az iskolában és a közösségben egyaránt, és hogy egyenlő jogokat és esélyeket kell biztosítani a lányok és fiúk, valamint a nők és férfiak számára az oktatás és a társadalmi szerepvállalás minden területén és szintjén;
23. hangsúlyozza a minőségi infrastruktúra, felszerelés és tananyagok fontosságát mint a minőségi oktatás nyújtásának határfeltételeit; olyan intézkedéseket szorgalmaz, amelyek biztosítják az iskolák hozzáférhetőségét és az iskolások szállítását, különösen a fogyatékossgal élő gyermekek számára; sürgeti a Bizottságot, hogy hozzon létre olyan programokat, amelyek biztosítják a fogyatékossgal élők számára szükséges támogatást az akadályok – például a nem hozzáférhető oktatási és képzési környezet – leküzdéséhez; felhívja a Bizottságot, fokozódó mértékben mozdítsa elő a segítő technológiák használatát és az oktatási célú digitalizációt, amelyek hozzáférhetőbbé teszik a tanulást a fogyatékossgal élő személyek számára, és tegye lehetővé a Braille-írás vagy a jelnyelv oktatását a látássérült gyermekek és a hallássérült vagy beszédzavarral küzdő gyermekek számára;
24. aggodalommal veszi tudomásul a válság sújtotta gyermekek számának növekedését; ezzel összefüggésben felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, valamint a nemzetközi közösséget, hogy valósítsanak meg innovatív megoldásokat annak érdekében, hogy oktatási lehetőségeket nyújtsanak a konfliktusok, humanitárius válságok és az oktatást tiltó nemzeti politikák által sújtott fiúk és lányok, különösen a totalitárius rendszerekben élő lányok és nők számára; megjegyzi továbbá, hogy a humanitárius válsághelyzetekben lévő gyermekek és fiatalok oktatáshoz való hozzáféréseinek biztosításához megfelelő finanszírozásra, valamint a humanitárius és fejlesztési szereplők közötti jobb együttműködésre van szükség a helyi érdekelt felek, köztük a civil társadalom, az oktatás és az irányítás képviselői összehangolt és szisztematikus bevonása révén; sürgeti továbbá a nemzetközi közösséget, hogy az elhúzódó válságok kezelése érdekében alkalmazza a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a béke közötti összefüggésrendszeren alapuló megközelítést; hangsúlyozza, hogy az oktatási ágazatnak

kiemelten kell kezelnie azokat a konkrét felkészültségi intézkedéseket és szakpolitikai intézkedéseket, amelyek a válsághelyzetben lévő gyermekek és felnőttek, köztük a lakóhelyüket elhagyni kényszerült lakosság oktatási szükségleteinek előrejelzését és ellátását szolgálják; megjegyzi, hogy e célból a válságérzékeny tervezésnek a konfliktusok és a természeti veszélyek – ezen belül az éghajlati kockázatok – által az oktatásra jelentett kockázatokra kell összpontosítani a válságok egyes tanulóira, tanároira és az oktatás igazgatására gyakorolt negatív hatásának korlátozása érdekében;

25. hangsúlyozza, hogy olyan, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens és a sokkokra reagáló oktatási rendszereket és infrastruktúrákat kell kialakítani, amelyek lehetővé teszik a gyermekek számára, hogy bizonytalan környezetben és az éghajlati válság hatásai közepette is folytassák a tanulást;
26. megjegyzi, hogy a szükséghelyzetekben történő oktatással kapcsolatos humanitárius felhívások esetében súlyos a szükséges pénzügyi források hiánya; ezzel összefüggésben üdvözli az ENSZ Education Cannot Wait alapjának arra irányuló erőfeszítéseit, hogy felgyorsítsa az előrelépést ebben a kérdésben;
27. kiemeli a nemzeti közoktatási rendszerhez hozzájáruló civil társadalmi, helyi, alulról szerveződő, pártokhoz nem kötődő nonprofit szervezetek, helyi hitalapú szervezetek, valamint a fiatalokat, nőket és lányokat, valamint a fogyatékossgal élő személyeket képviselő szervezetek EU általi bevonása révén kínálkozó lehetőségeket; kiemeli továbbá a szükséghelyzetekben oktatást nyújtó nemzetközi nem kormányzati szervezetek fontos szerepét; megállapítja továbbá, hogy ezek a szervezetek megkönnyíthetik a humanitárius segítség célba juttatását, és ezáltal növelhetik az uniós fellépések hatékonyságát, és lehetővé tehetik, hogy az uniós támogatás közvetlenül eljusson a kiszolgáltatott csoportokhoz, többek között a szükséghelyzetben lévő fiatalokhoz és a távoli területeken élő közösségekhez;
28. felhívja a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy fokozzák együttműködésüket és partnerségüket a helyi szervezetekkel – beleértve a hitalapú szervezeteket és a demokratikus helyi önkormányzatokat –, a civil társadalmi szervezetekkel és a fogyatékossgal élőket, a fiatalokat és a nőket képviselő szervezetekkel, valamint a kiszolgáltatott és elszigetelt csoportok, köztük a mentális egészségügyi problémákkal vagy társadalmi nehézségekkel küzdő csoportok számára oktatási lehetőségeket kínáló nemzetközi szervezetekkel, összhangban az államoknak a közoktatás biztosítására és a magánszektor oktatásban való részvételének szabályozására vonatkozó emberi jogi kötelezettségeiről szóló abidjani elvekkel; megállapítja, hogy a partnerországokban működő uniós küldöttségek a helyi partnerek elsődleges kapcsolattartóiként különösen fontos szerepet játszanak e szervezeteknek az EU minőségi és inkluzív oktatáshoz való hozzáférésre irányuló támogatásának végrehajtásába való bevonásában;
29. hangsúlyozza, hogy a képzett munkaerő fejlődő országokból történő elvándorlása a fiatal munkavállalók, a tehetségek és az életerő elvesztésével jár, és kihatással van ezen országok gazdasági és fenntartható fejlődésére, különösen az egészségügyi ágazatban; hangsúlyozza, hogy becslések szerint az afrikai országok 2002 és 2015 között csak az egészségügyi ágazatban mintegy 2 milliárd dollárt veszítettek az agyelszívás miatt, és

hogy a piaci igényeknek megfelelő minőségi oktatás munkahelyeket teremt, ami az agyelszívás csökkenéséhez vezet;

30. hangsúlyozza, hogy az ingyenes iskolai étkeztetés nemcsak a diákok egészsége és tanulása, az éhezés és az alultápláltság elleni küzdelem, valamint az iskolai beiratkozás növelése szempontjából létfontosságú, hanem pozitív gazdasági hatással is jár; kitart amellett, hogy az agroökológián és a fenntartható halászaton alapuló helyi élelmiszer-termelés jelentős mértékben elősegítheti a szegénység és az éhezés elleni küzdelmet, egyúttal csökkentve a lakosság külső piacokról származó élelmiszer-ellátástól való függését; felhívja az EU-t, hogy támogasson a fiatalok ingyenes iskolai étkezéshez való hozzáférését megkönnyítő együttműködési programokat;
31. hangsúlyozza az uniós küldöttségek különleges szerepét többek között a demokratikus helyi önkormányzatokkal, a civil társadalmi szervezetekkel, az emberi jogi szervezetekkel, a nőjogi szervezetekkel, a szülői szervezetekkel, a pedagógusok egyesületeivel, az oktatási és képzési intézményekkel és szolgáltatókkal, valamint a helyi hitalapú érdekelt felekkel az EUMSZ 17. cikkében foglaltaknak megfelelően a hatékonyság növelése és az uniós támogatás távoli, nehezen elérhető és kiszolgáltatott közösségekhez történő eljuttatásának biztosítása céljából folytatott párbeszédben;
32. hangsúlyozza az oktatással kapcsolatos szükségletekre vonatkozó, nem, életkor, fogyatékoság stb. szerint lebontott adatok fontosságát, és fontosnak tartja az inkluzív oktatás terén az EU által támogatott kezdeményezésekre vonatkozó lebontott adatok szisztematikus gyűjtésére és elemzésére szolgáló átfogó keret létrehozását a befogadást célzó finanszírozás nyomon követése és a méltányossági mutatók alakulásának bemutatása érdekében;
33. hangsúlyozza a költség- és hatásvizsgálat fokozásának fontosságát az oktatási kezdeményezések kiválasztása és nyomon követése során, ezen belül annak szükségességét, hogy a projektek elégséges időtartamúak legyenek ahhoz, hogy hatékonyan kezeljék a gyermekek oktatási igényeit, ne rójanak túlzott adminisztratív terheket a végrehajtó partnerekre, és foglalkozzanak az oktatási programok hosszú távú fenntarthatóságával;
34. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy lépjenek fel fokozott éberséggel a csalás ellen annak érdekében, hogy az Unió által kifizetett pénzeszközök eljussanak a végső kedvezményezettekhez, és a fejlesztési célokat szolgálják;
35. szigorú értékelésre és ellenőrzésre szólít fel az oktatási projektekre szánt uniós finanszírozás elosztása tekintetében annak biztosítása érdekében, hogy a segítségnyújtást hatékonyan eljuttassák az európai értékekkel összhangban álló struktúrákhoz és nem kormányzati szervezetekhez;
36. felhívja a Bizottságot, hogy a tagállamokkal és az érintett szereplőkkel, például az ENSZ-szel és a civil társadalmi szervezetekkel együttműködve nyújtson technikai segítséget az EU partnerországainak az oktatásra vonatkozó nemzeti szabályozások, minőségi előírások és tervek javításához azzal a céllal, hogy segítsék a megfelelő irányítást és a hosszú távú tervezést az oktatási rendszerek megerősítése érdekében; emlékeztet arra, hogy az oktatás tekintetében több ágazatra kiterjedő megközelítésre van szükség;

37. rámutat egy olyan digitális oktatási politika fejlődésre gyakorolt lehetséges hatására, amely a digitális technológiák tanításban és tanulásban való alkalmazására vonatkozó, a regionális és helyi körülményekhez illeszkedő, testre szabott megoldások révén megteremti az e-tanulás lehetőségét, amennyiben a megfelelő feltételek fennállnak;
38. hangsúlyozza, hogy a digitális technológiák és az e-tanulás elősegíthetik az emberek oktatáshoz és képzéshez való hozzáférését, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok, a fogyatékkal élők és a távoli vagy elszigetelt területeken élő személyek számára; felhívja az EU-t, hogy támogassa a konnektivitási infrastruktúrák és a digitális kapacitások fejlesztését a fejlődő országokban annak érdekében, hogy a legtávolabbi lakosságcsoportokat közelebb hozzák az oktatáshoz, és fejlesszék digitális készségeiket;
39. felhívja a Bizottságot olyan kezdeményezések támogatására, amelyek lehetővé teszik az uniós országok szakemberei és oktatói számára, hogy az Erasmus+ programhoz hasonló kulturális és szakmai csereprogramokon keresztül átadják tudásukat és tapasztalataikat a fejlődő országokban dolgozó kollégáiknak;
40. elismeri, hogy az iskola előtti nevelés és az alapfokú oktatás számára nyújtott támogatás kiemelt kezelése egyenlőbb tanulási eredményeket biztosítana, mivel az a társadalom legszegényebb részeit is elérné; kiemeli, hogy a szerves humán fejlődés megvalósításához a minőségi oktatásba és képzésbe történő beruházásokra van szükség; úgy véli továbbá, hogy az iskolán kívüli tevékenységek nagymértékben hozzájárulnak a fiatalok szociális fejlődéséhez;
41. felhívja a Bizottságot, hogy a tagállamokkal együttműködve nyújtson támogatást az EU partnerországainak az oktatásra vonatkozó nemzeti szabályozások és költségvetési tervek javítása terén; megjegyzi, hogy a többéves indikatív programok fontos szerepet játszanak a közoktatási rendszerek megerősítésében és hosszú távú stabilitásában;
42. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a partnerországokban a nemzeti költségvetés-tervezés során kezeljék kiemelten az oktatást és képzést, és hogy fordítsák a GDP meghatározott hányadát az oktatásra és a nők és lányok oktatási rendszerbe való befogadására, valamint hogy hozzanak létre finanszírozási struktúrát a regionális és helyi készségfejlesztési stratégiák végrehajtására; ezzel összefüggésben üdvözli az oktatásfinanszírozásról szóló, 2021. július 6-i nyilatkozat aláíróinak azon ígését, amely szerint a Globális partnerség az oktatásért (GPE) kezdeményezés azon partnerországai, amelyek a Covid19-világjárvány előtt éves közkiadásaik több mint 20%-át oktatásra fordították, oktatási költségvetésük e szint felett tartásával továbbra is megvédik ezt a beruházási szintet, és hogy azok a GPE-partnerországok, amelyek korábban éves közkiadásaik kevesebb, mint 20%-át fordították oktatásra, törekedni fognak arra, hogy 2025-ig a belföldi oktatásra fordított kiadásaik fokozatos növelésével közelítsenek a 20%-os globális referenciaérték felé;
43. hangsúlyozza annak döntő fontosságát, hogy a partnerországok oktatásra fordított kiadási kapacitása növekedjen azáltal, hogy segítségnyújtást kapnak az adóalapjuk kiszélesítéséhez, az adókijátszás elleni küzdelemhez és az illegális pénzmozgások kezeléséhez; elismeri, hogy az oktatás belföldi finanszírozását tágabb gazdasági tényezők is meghatározzák; emlékeztet olyan adósságenyhítő intézkedésekre – többek

között a Nemzetközi Valutaalappal kezdeményezett stratégiai párbeszéd révén történő – kidolgozásának szükségességére, amelyek lehetővé teszik az adóssággal küzdő partnerországok számára, hogy költségvetésük nagyobb részét fordítsák az oktatásra;

44. elismeri, hogy az állami finanszírozás szolgál elsődleges és alapvető pénzügyi eszközként, azonban önmagában nem elegendő az oktatás finanszírozási hiányának fedezésére; elismeri a köz- és magánszféra közötti megerősített partnerségek (PPP) szerepét is, különösen a műszaki képzés és a szakképzés területén a szakképzési környezet változásaihoz való, továbbképzés és átképzés révén történő szisztematikus alkalmazkodás érdekében, külön összpontosítva a digitális kompetenciák fejlesztését vagy javítását megalapozó, hozzáférhető digitális környezetek létrehozására; hangsúlyozza továbbá, hogy a magánszektor bevonását gondosan nyomon követett módon kell végrehajtani az oktatási szolgáltatások kommoditizációjának és privatizációjának, valamint a meglévő egyenlőtlenségek súlyosbodásának elkerülése érdekében, biztosítva egyúttal, hogy az oktatási rendszerbe történő minden beruházás mindig tiszteletben tartsa az alapvető emberi jogokat, beleértve az oktatáshoz való egyetemes hozzáféréshez való jogot, valamint a humanitárius fellépések humanitárius elveit; kitart amellett, hogy a PPP partnerségeket úgy kell megtervezni, hogy ne rójanak megnövelt terheket vagy kockázatokat az államháztartásra, és ne mozdítsanak elő olyan piacvezérelt megközelítést, amely az oktatást nem alapvető emberi jognak, hanem árucikknek tekinti; emlékeztet arra, hogy a magánszektor nem válthatja ki, csak kiegészítheti a szegénységből való kilábalás szempontjából kritikus hosszú távú perspektívát nyújtó kritikus szolgáltatásokba, például az oktatásba történő közberuházásokat;
45. hangsúlyozza, hogy a gondosan megtervezett és ellenőrzött PPP-k mindenki számára elősegíthetik az egyetemes minőségi oktatáshoz, valamint a műszaki és szakképzéshez való hozzáférést; hangsúlyozza az akut problémákat, például a tanárhiányt orvosló, megfelelően felszerelt tanulási környezet kiépítésének és a jobb tanítási környezet megvalósítása irányába mutató szükséges lépések elfogadásának fontosságát annak érdekében, hogy biztosítani lehessen az uniós beruházások sikerét és fenntarthatóságát, különösen a Global Gateway kezdeményezés keretében, amelyet a hatás mérése céljából nyomon követési és ellenőrzési mechanizmusoknak kell kísérniük;
46. felhívja a Bizottságot, hogy az NDICI – Globális Európa eszköz, valamint a Global Gateway kezdeményezés keretében megvalósuló beruházások és programok tervezése és végrehajtása során vegye figyelembe a helyben rendelkezésre álló, képzett szakemberek szükségességét, különösen az oktatás területén; felhívja a Bizottságot, hogy támogasson műszaki és szakképzési és egyéb képzési programokat annak érdekében, hogy az uniós beruházások fenntarthatóbbá és a partnerországok számára hosszú távon is előnyösebbé váljanak;
47. üdvözli a Bizottság azon jelenlegi szakpolitikai kötelezettségvállalását, hogy a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben a fejlesztési együttműködésre rendelkezésre álló költségvetés legalább 10%-át a minőségi oktatáshoz való hozzáférés támogatására fordítja a fejlődő országokban;
48. sürgeti a Bizottságot, hogy haladéktalanul határozzon meg a külső fellépésekre vonatkozó világos végrehajtási stratégiát az oktatásra fordítandó legalább 10%-os

kiadási cél tekintetében, és ezt a finanszírozást eredményorientáltabb módon használja fel, lebontott adatokon alapuló egyértelmű és átlátható mutatókkal, valamint az oktatás átalakításáról szóló ENSZ-csúcstalálkozó ajánlásaival összhangban lévő iránymutatásokkal; megjegyzi továbbá, hogy az oktatás átalakításáról szóló, 2022-ben megrendezett csúcstalálkozón számos ország hivatkozott az eredményalapú költségvetés-tervezésre és irányításra a nagyobb hatékonyság biztosításának eszközeként; sürgeti a Bizottságot, hogy az NDICI – Globális Európa eszköz féldős felülvizsgálata során alaposan vizsgálja meg az oktatáshoz és a képzéshez való hozzáféréshez kapcsolódó összegeket és projekteket a partnerországokban, és értékelje a támogatott intézkedések hatékonyságát, figyelembe véve a Bizottság által tett politikai kötelezettségvállalást;

49. felhívja a Bizottságot, hogy vállaljon kötelezettséget arra, hogy a jelenlegi és jövőbeli uniós fejlesztési költségvetés meghatározott hányadát, legalább 10%-át – az oktatás átalakításáról szóló csúcstalálkozón megfogalmazott felhívásnak megfelelően közelítve a 15% felé – a minőségi egyetem oktatáshoz, valamint a műszaki képzéshez és a szakképzéshez való hozzáférés támogatására fordítja a partnerországokban, ezáltal biztosítva a segítségnyújtás kiszámíthatóságát; üdvözli, hogy a Bizottság a többéves pénzügyi keret 2024–2027 közötti időszakra vonatkozó felülvizsgálatára irányuló javaslatában figyelmet fordít a 6. fejezetre, legalább 10,5 milliárd euróval növelve a partnerországokban jelentkező különböző kihívások kezelésére szánt összeget; e tekintetben hangsúlyozza, hogy az NDICI – Globális Európa eszköz keretében növelni kell a földrajzi és tematikus programok finanszírozását az oktatás és a képzés területén;
50. felhívja a tagállamokat és a fejlesztési partnereket, hogy tegyenek meg minden erőfeszítést azon kötelezettségvállalásuk teljesítése érdekében, mely szerint bruttó nemzeti jövedelmük (GNI) 0,7%-át hivatalos fejlesztési támogatásra (ODA) fordítják; megjegyzi, hogy az Unióhoz 2002 után csatlakozott tagállamok kötelezettséget vállaltak arra, hogy törekedni fognak az általuk nyújtott ODA/GNI arány 0,33%-ra történő növelésére; üdvözli e tagállamok és a többi tagállam által a hivatalos fejlesztési támogatásra fordított kiadásaik fokozatos növelése érdekében eddig tett erőfeszítéseket; ösztönzi ezeket a tagállamokat, hogy továbbra is haladjanak ezen az úton;
51. üdvözli, hogy az EU vezető szerepet tölt be a szükséghelyzetben lévők oktatásának finanszírozásában, ami humanitárius költségvetésének 10%-át teszi ki; sürgeti a tagállamokat, hogy fokozzák a szükséghelyzetben lévők oktatásához való hozzájárulásuk fokozására irányuló erőfeszítéseiket, és csatlakozzanak ehhez a vezető szerephez azáltal, hogy megerősítik jogi keretrendszerüket e cél 2030-ig történő elérése érdekében; elismeri a minőségi oktatáshoz való hozzáférést biztosító helyi szervezetek finanszírozásának, a hármas összekapcsoláson alapuló megközelítés alkalmazásának, és a tanárok támogatásának fontosságát a minőségi oktatás és az iskolai anyagokba való beruházás biztosítása érdekében, különösen a tartósan lakóhelyüket elhagyni kényszerült gyermekek esetében;
52. megerősíti, hogy különösen fontos a minőségi oktatáshoz való hozzáférés támogatására vonatkozó bizottsági kötelezettségvállalások végrehajtásának szoros nyomon követése;
53. elismeri, hogy a képzett tanárok – különösen a tanárnők, akik példaképként szolgálhatnak a lányok számára – kulcsfontosságú szerepet töltenek be a minőségi

oktatásban; szorgalmazza a tanárok helyzetének és munkakörülményeinek javítására irányuló erőfeszítések megerősített szociális párbeszéd és a tanárok oktatási döntéshozatalban való részvétele, valamint a tanárok finanszírozásának integrált nemzeti reformstratégiákon – ezen belül hatékony irányításon és célzott pénzügyi stratégiákon és költségvetés-tervezésen – keresztül történő javítása révén a tanári hivatás vonzóbbá tétele érdekében;

54. üdvözli a Regionális tanári kezdeményezés Afrikáért elindításának bejelentését az EU–Afrika Global Gateway beruházási csomag kiemelt kezdeményezéseként;
55. megjegyzi, hogy a fejlesztési célú uniós pénzügyi támogatás programozásának – különösen a minőségi oktatáshoz, valamint a műszaki és szakképzéshez való hozzáférés terén – összhangban kell lennie a fejlődő partnerországok politikai és költségvetési kötelezettségvállalásaival; hangsúlyozza, hogy a partnerországok elkötelezettsége és a hazai felelősségvállalás az uniós finanszírozással végrehajtott projektek fenntarthatóságának elengedhetetlen előfeltétele;
56. riasztónak tartja a szélsőséges csoportok által iskolák ellen elkövetett támadásokat; határozottan elítéli az iskolák, tanárok és diákok elleni támadásokat, és felszólítja az EU-t és a tagállamokat, hogy minden rendelkezésükre álló eszközt használjanak fel annak megakadályozására, hogy az iskolák fegyveres csoportok célpontjaivá váljanak; felhívja a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy a nemzetközi fórumokon emeljék szót az iskolák nyitottságának, hozzáférhetőségének és a támadásoktól való védettségének fenntartása mellett, és ítélik el az iskolák és egyetemek fegyveres csoportok által katonai célokra történő használatát;
57. kéri a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy minden rendelkezésükre álló eszközt használjanak fel annak biztosítására, hogy az oktatásba és képzésbe történő uniós beruházások a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrenddel, valamint a 4. és 5. fenntartható fejlődési céllal összhangban a partnerországok fenntartható fejlődését szolgálják; kéri az uniós tagállamok mozgósítását annak érdekében, hogy valósítsanak meg partnerségeket a fejlődő országokkal az egyetemi oktatás és a szakmai továbbképzés terén, valamint annak érdekében a fejlődő partnerországok fiataljai külföldön tanuljanak, garantálva a származási közösségeikre gyakorolt pozitív hatást;
58. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

A világ hatalmas kihívással néz szembe a minőségi oktatáshoz való hozzáférés terén. Hiányoznak a képzett tanárok, a megfelelő infrastruktúra és a megfelelő tananyagok. A Covid19-világjárvány miatt világszerte megszakadt a gyermekek 90%-ának oktatása. Bár a világjárványt követően lassan újra megnyiták az iskolák, a fegyveres konfliktusok, a kényszerű lakóhelyelhagyás, az egészségügyi katasztrófák és más válságok jelentős hatással voltak a minőségi oktatáshoz való hozzáférésre, és mindezek a tényezők a kapacitásaik határára juttatták az oktatási rendszereket. A 4. fenntartható fejlődési cél (minőségi oktatáshoz való hozzáférés) eléréséhez szükséges finanszírozás hiánya nőtt, és elérte a 97 milliárd USD-t, ami azt jelenti, hogy a hozzáférhető, inkluzív, minőségi oktatás biztosításához szükséges finanszírozás legalább 21%-a nem állt rendelkezésre. A válság aránytalanul nagy mértékben érinti a fejlődő országokat, különösen a szubszaharai térségben, amely az egyetlen olyan régió, ahol még mindig növekszik az iskolába nem járó gyermekek száma. Ezek a válságok különösen súlyosan érintik a lányokat és a fogyatékossgal élő gyermekeket, valamint számos kisebbségi csoportot, például az őslakos közösségeket, az etnikai és vallási kisebbségeket. Csak 2022-ben a kényszerű lakóhelyelhagyás rekordszámú embert, 100 millió főt érintett, akiknek több mint fele gyermek és fiatal, akiknek szükségük van a megfelelő minőségű oktatáshoz való hozzáférésre. Emellett 2020 januárja és 2021 decembere között 5000 esetben történt támadás az oktatás ellen, illetve került sor iskolák katonai célú felhasználására, valamint 85 országban 9000 diákot és pedagógust raboltak el, tartóztattak le, sebesítettek meg vagy öltek meg. Mindez hozzáadódik a fegyveres konfliktusok és a politikai instabilitás miatti iskolabezárásokhoz, miközben a lányok, a menekültek és más lakosságcsoportok oktatása is veszélyben van. Ezek a válságok drámaian befolyásolják az oktatási rendszerek átalakításához és a jövőbeli zavarokkal szembeni ellenállóképességük biztosításához szükséges beruházásokat. Ezek a kihívások veszélyeztetik a fejlődő országok fiataljainak esélyét arra, hogy hozzáférjenek a jövőjükhöz szükséges tudáshoz és készségekhez.

Ennek az aggasztó helyzetnek a kezelése érdekében az EU a szükséghelyzetekben történő oktatást a humanitárius segítségnyújtás részévé tette, és szorosan összekapcsolta azt a fejlesztési együttműködéssel. Az EU 2015 és 2022 között több mint 970 millió eurót költött a szükséghelyzetben lévők oktatására, és továbbra is élen jár a szükséghelyzetekben történő oktatás támogatására irányuló nemzetközi mozgósításban. A szükséghelyzetekben történő oktatás aránya jelentősen nőtt a humanitárius költségvetésünkön belül az elmúlt években (a 2015-ös 1%-ról a jelenlegi mintegy 10%-ra emelkedett).

A globális tanulási válságra válaszul a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy fejlesztési költségvetésének legalább 10%-át szintén az oktatáshoz való hozzáférés felgyorsítására fordítja. Ez a lépés olyan előremutató kezdeményezés, amelyben az Európai Parlament határozottan támogatja a Bizottságot, és a minőségi oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés javítása érdekében síkra száll a globális szintű, határozott uniós szerepvállalás mellett. Az előadó szilárd meggyőződése, hogy az oktatás olyan horizontális eszköz, amely a fenntartható fejlődés minden dimenziójára hatással van, és átalakító erővel bír, lehetővé téve a fiatalok számára, hogy teljes mértékben kiaknázzák a bennük rejlő lehetőségeket, támogassák közösségeiket, és kitörjenek a szegénység ördögi köréből.

Tekintettel a hatalmas szükségletekre, a hatékonysággal kapcsolatos kihívásokra és az uniós fejlesztési finanszírozás végrehajtásának mélyen gyökerező és jól ismert hiányosságaira, fel kell mérni, hogy az EU hogyan tudja a lehető legjobban felhasználni a szükséges pénzügyi forrásokat, és növelni az oktatási célú uniós pénzügyi eszközök hatóerejét.

Az ebben a jelentésben megfogalmazott ajánlások és kérések a különböző országok és régiók számos érdekelt felével folytatott széles körű konzultációkon alapulnak. Az előadó mint oktatásért felelős állandó előadó nemcsak a jelentés elkészítéséhez kapcsolódó beszámolókat foglalja itt össze, hanem a korábbi meghallgatásokból, eszmecserekből és vitákból származó, az oktatás és képzés területével kapcsolatos nyilatkozatokat és álláspontokat is.

A Világbank elismerte, hogy a hitalapú szereplők kiemelkedő stratégiai értéket képviselnek a fejlesztési együttműködésben, tekintettel kiterjedt helyi kapcsolatrendszerükre és érdekérvényesítő tevékenységükre. A hitalapú szervezetek egyedülálló helyzetben vannak ahhoz, hogy pozitív hozzájárulást nyújtsanak, mivel jó közösségi eléréssel és helyi kapcsolatrendszerrel rendelkeznek. Ezek a szereplők képesek betölteni azt a rést, ahol – mint különösen a szubszaharai térségben – az állami szereplők nem tudnak működni, és hiányoznak az alapvető szociális szolgáltatások. Az előadó fel kívánja hívni a figyelmet arra az ellentmondásos helyzetre, hogy annak ellenére, hogy a szubszaharai térségben a hitalapú szervezetek biztosítják az oktatás átlagosan 40%-át, az EU még mindig nem ismeri el a fenntartható fejlődés elősegítése szempontjából bennük rejlő lehetőségeket. Mindezek figyelembevételével az előadó azt javasolja, hogy EU erőteljesebben működjön együtt a hitalapú szervezetekkel, és kéri, hogy szisztematikusan vonják be e szervezeteket az EU fejlesztési együttműködésébe.

Az előadó elismeri továbbá, hogy az EU által finanszírozott, oktatással kapcsolatos kezdeményezések hatékonyságát jelentősen növelni kell a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend céljainak elérése érdekében. E tekintetben fokozni kell a hazai felelősségvállalást. Az előadó azt ajánlja, hogy az uniós erőfeszítéseket különösen az oktatás területére összpontosítsák, ahol a partnerországok maguk is aktív szerepet játszanak. Ez az uniós beruházások hosszú távú fenntarthatóságát szolgálja, és lehetővé teszi, hogy a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében maximalizáljuk az uniós finanszírozás hatását. Ennek szellemében az uniós finanszírozás végrehajtásával biztosítani kell, hogy a partnerországok elkötelezetten felelősséget vállaljanak a projektek fenntartásáért.

Végül, de nem utolsósorban az előadó megerősíti azt az álláspontját, hogy az uniós fejlesztési finanszírozás soha nem ösztönözheti a fiatalokat arra, hogy elhagyják hazájukat. Éppen ellenkezőleg, a támogatásnak meg kell teremtenie számukra a feltételeket ahhoz, hogy hozzájáruljanak közösségeik társadalmi és gazdasági fejlődéséhez. Az oktatás területén az EU-nak biztosítani kell, hogy az erőfeszítések ne vezessenek az Afrikából történő agyelszíváshoz, hanem biztosítsák a munkalehetőségeket és a tisztességes munkához való hozzáférést a fejlődő partnerországokban. E tekintetben elengedhetetlen a készségek összehangolása, valamint a modern gazdaságok követelményeinek és a helyi környezetnek megfelelő ismeretek és készségek átadása. Ez fontos eszköz ahhoz, hogy kezelni lehessen az oktatáshoz és a tisztességes munkához való hozzáférés hiányát, amely a migráció alapvető okát képezi.

Az előadó hangsúlyozza, hogy ha a megfelelő feltételek adottak, az afrikai fiatalok képesek lesznek fellendíteni kontinensük fejlődését. Egy erős, biztonságos és virágzó Afrika feltétele a

kontinens következő generációjának megerősítése. Az oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés az az eszköz, amely lehetővé teszi számukra, hogy megerősítsék a kormányzást és az intézményeket, és végrehajtsák a szükséges reformokat, hogy Afrika a 21. század győztese legyen.

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	24.10.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 15 - : 0 0 : 3
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Barry Andrews, Dominique Bilde, Catherine Chabaud, Christophe Clergeau, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Eleni Stavrou, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Ilan De Basso, Marlene Mortler, Carlos Zorrinho
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Karolin Braunsberger-Reinhold

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

15	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Marlene Mortler, Eleni Stavrou, Tomas Tobé
Renew	Barry Andrews, Catherine Chabaud
S&D	Christophe Clergeau, Ilan De Basso, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Carlos Zorrinho
Verts/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana

0	-

3	0
ECR	Beata Kempa
ID	Dominique Bilde
The Left	Miguel Urbán Crespo

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás